

គោលការណ៍ណែនាំរបស់អាស៊ានស្តីពី

ការវិនិយោគប្រកប

ដោយការទទួលខុសត្រូវ

លើវិស័យចំណីអាហារ

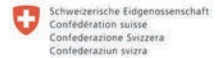
កសិកម្ម និងព្រៃឈើ

គោលការណ៍ណែនាំរបស់អាស៊ានស្តីពីការវិនិយោគ
ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើវិស័យចំណី
អាហារ កសិកម្ម និងព្រៃឈើត្រូវបានបង្កើតឡើង
តាមរយៈដំណើរការពហុភាគីពាក់ព័ន្ធប្រកបដោយ
បរិយាបន្ន ដោយមានការគាំទ្រពីរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន
អាស៊ាន Grow Asia ទីភ្នាក់ងារស្ទីសសម្រាប់ការ
អភិវឌ្ឍ និងសហប្រតិបត្តិការ (SDC) មូលនិធិក្នុង
ការគ្រប់គ្រងរបស់ធនាគារពិភពលោក និង
វិទ្យាស្ថានអន្តរជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយ
ចីរភាព (IISD)។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម
សូមចូលទៅកាន់ www.aseanraiguidelines.org

**ដោយតម្រូវការស្បៀង
អាហារកើនឡើង ដោយសារ
តែកំណើនប្រជាជន ប្រាក់
ចំណូលកើនឡើង និង
នគរូបនីយកម្មនៅអាស៊ាន
វិស័យកសិកម្មនឹងបន្តទាក់
ទាញការវិនិយោគបរទេស
និងក្នុងស្រុក ជាពិសេសក្នុង
តំបន់ដែលកំពុងអភិវឌ្ឍ។**

ការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើវិស័យកសិកម្មនៅអាស៊ាន

គោលការណ៍ណែនាំរបស់អាស៊ានស្តីពីការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើវិស័យចំណីអាហារ កសិកម្ម និងព្រៃឈើ^១ មានការជំរុញទឹកចិត្តដោយ និងផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃគោលការណ៍វិនិយោគ ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវក្នុងប្រព័ន្ធកសិកម្ម និងចំណីអាហារ (CFS-RAI) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពី សន្តិសុខស្បៀងពិភពលោក។ គោលការណ៍ណែនាំទាំងនោះត្រូវបានផ្ទេរឱ្យរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋជាសមាជិក អាស៊ាន (AMS) និងសម្របទៅតាមបញ្ហាប្រឈមដាក់លាក់របស់ក្រុម ហើយទន្ទឹមនឹងនោះក៏ប្រមើលមើល ទុកជាមុននូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវចម្បងនានាសម្រាប់ភាគីជាប់ពាក់ព័ន្ធនានាក្រៅរដ្ឋាភិបាល រួម មានតួអង្គក្នុងវិស័យឯកជនផងដែរ។ គោលការណ៍ណែនាំទាំងនោះក៏ទទួលបានការជំរុញទឹកចិត្តផងដែរ ដោយគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (SDGs) និងសូមយោងទៅលើ គោលការណ៍ទាំងនោះនៅពេលដែលសមស្រប។ គោលការណ៍ណែនាំទាំងនោះមានលក្ខណៈស្ម័គ្រចិត្ត។

គោលបំណងចម្បងនៃគោលការណ៍ណែនាំនេះគឺដើម្បីជំរុញការវិនិយោគក្នុងវិស័យចំណីអាហារ កសិកម្ម និងព្រៃឈើនៅតំបន់អាស៊ាន ដែលរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងអត្ថប្រយោជន៍ប្រកបដោយសមធម៌ ព្រមទាំងការប្រើប្រាស់ ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាព។ គោលដៅផ្សេងទៀតមានដូចជា៖

ការបង្កើតលក្ខខណ្ឌអំណោយផលដើម្បីទាក់ ទាញការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ លើវិស័យចំណីអាហារ កសិកម្ម និងព្រៃឈើ (FAF) តាមរយៈក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ និង និយ័តកម្មច្បាស់លាស់នៅទូទាំងប្រទេស និង អភិក្រមប្រទាក់ក្រឡាគ្នានៅទូទាំងអាស៊ាន។

ធ្វើឱ្យមានគុណភាពរវាងផលប្រយោជន៍នានា—ដូច ជា ការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេង ទៀត ដែលតាមកិច្ចសន្យាតម្រូវឱ្យវិនិយោគិន បំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេ និងបង្កើត លិខិតតុបករណ៍ និងឧបករណ៍ដើម្បីឱ្យមានកិច្ច សហការបន្ថែម — គាំទ្រដល់គោលបំណងចម្បង នៃគោលការណ៍ណែនាំនេះ។

បង្កើតក្របខណ្ឌដើម្បីណែនាំរដ្ឋជាសមាជិក អាស៊ាន វិនិយោគិនភូមិ និងតួអង្គផ្សេងទៀតក្នុង ការបង្កើតការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួល ខុសត្រូវ និងចីរភាពលើវិស័យកសិកម្ម និងខ្សែ ចង្វាក់តម្លៃនៅក្នុងតំបន់។

បង្កើតបណ្តុំអត្ថប្រយោជន៍ ដែលជាឯកសារយោង សម្រាប់ការសម្រេចចិត្ត វិយាបច និងសកម្មភាព នានាក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងវែង។

1 នៅខែកញ្ញាឆ្នាំ២០១៧ រដ្ឋមន្ត្រីកសិកម្ម និងរុក្ខាប្រមាញ់អាស៊ាន (AMAF) បានយល់ព្រមបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការជំរុញការ វិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើវិស័យចំណីអាហារ កសិកម្ម និងព្រៃឈើ (‘គោលការណ៍ណែនាំ’) នៅកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំលើកទី ៣៩ របស់ខ្លួន។ នៅខែតុលាឆ្នាំ២០១៧ Grow Asia ត្រូវបានស្នើសុំដោយរដ្ឋលេខាធិការអាស៊ាន (ASEC) ឱ្យផ្តល់ជំនាញ មូលនិធិ និង នាំយកនូវសំឡេងកាន់តែច្រើនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគោលការណ៍ណែនាំនេះ ជាពិសេសក្នុងវិស័យឯកជន។ ការផ្តល់មូលនិធិគម្រោងត្រូវ បានអង្គការពិភពលោកស្នើសុំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងសហប្រតិបត្តិការ (SDC) មូលនិធិក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់ធនាគារពិភពលោក ហើយ ជំនាញនានាត្រូវបាននាំយកមកដោយអង្គការអន្តរជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព (IISD) ទីក្រុងប្រ៊ុយសែល។

តើគោលការណ៍ណែនាំនេះចង់សម្រេចអ្វីសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល

គោលការណ៍ណែនាំទី១

រួមចំណែកដល់សន្តិសុខស្បៀងអាហារ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភ កាន់តែប្រសើរតាមរយៈ៖

- ការគោរពសិទ្ធិក្នុងការចៀសផុតពីភាពស្រែកឃ្លាន។
- ការបន្ត SDG 2 (បញ្ចប់ភាពស្រែកឃ្លាន) និងគោលដៅដែលពាក់ព័ន្ធរបស់អាស៊ាន។
- ការធានាឱ្យមានការផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយចីរភាពនូវចំណីអាហារដែលមានតម្លៃសមរម្យ មានសុវត្ថិភាព និងមានអាហារូបត្ថម្ភ។
- ការគោរពសិទ្ធិរបស់កសិករក្នុងការទទួលបានគ្រាប់ពូជចម្រុះ។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- ផ្តល់បរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់ការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ។
- បង្កើតផែនការស្តីពីវិស័យចំណីអាហារ កសិកម្ម និងព្រៃឈើ (FAF) និងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង។
- គាំទ្រដល់កម្មវិធីពង្រឹងគុណភាពចំណីអាហារ និងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និងកងធន (PPPs)។
- បង្កើតការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជនបទដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងមានទីផ្សារល្អជាងមុន។
- តាមដានផលប៉ះពាល់របស់ការវិនិយោគលើសន្តិសុខស្បៀង។

គោលការណ៍ណែនាំទី២

រួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងការលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រប្រកបដោយចីរភាពសមធម៌ និងបរិយាបន្ន តាមរយៈ៖

- ការជំរុញកំណើនប្រកបដោយសមធម៌ដែលកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងគាំទ្រដល់សមភាពយេនឌ័រ។
- ការបង្កើតការងារ និងជីវភាពសមរម្យ មានសុវត្ថិភាព និងមានចីរភាព។
- ការគាំទ្រដល់ការបង្កើនគុណភាព និងការអនុលោមតាមស្តង់ដារសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច។
- ការធានាឱ្យមានការប្តេជ្ញាចិត្តតាមកិច្ចសន្យាដែលមានគុណភាព អាចអនុវត្តបានរវាងវិនិយោគិន និងរដ្ឋជាម្ចាស់ផ្ទះ។
- ការតម្រូវឱ្យមានកិច្ចសន្យាដែលត្រឹមត្រូវ និងមានតម្លាភាពជាងមុនរវាងអ្នកទិញ និងអ្នកផលិត។
- ការគោរព និងលើកកម្ពស់ជីវភាពនៅក្នុងតំបន់ព្រៃប្រកបដោយចីរភាព។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- អនុវត្តការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់វិនិយោគិនតាមកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការបង្កើត និងបណ្តុះបណ្តាលអាជីវកម្មតាមមូលដ្ឋាន។
- ស្វែងរកជម្រើសក្រៅពីសម្បទានដីខ្នាតធំ ដូចជាកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យាប្រកបដោយបរិយាបន្ន។
- ណែនាំយុទ្ធសាស្ត្រចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងកិច្ចសន្យារដ្ឋ និងវិនិយោគិន។
- បង្កើតកិច្ចសន្យា និងការយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរជាងមុនអំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា។
- បង្កើនការចូលរួមរបស់កសិករខ្នាតតូច និងអ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងគោលនយោបាយស្តីពីការវិនិយោគ និងការសម្រេចចិត្ត។
- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នសម្រាប់ស្ត្រី និងក្រុមដែលត្រូវបានដាត់ចោលនៅក្នុងគម្រោងវិនិយោគ។
- បង្កើតមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឥណទានជនបទ ការភ្ជាប់ទីផ្សារ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍសហគ្រាសខ្នាតតូច។

គោលការណ៍ណែនាំទី៣

រួមចំណែកដល់សមភាព ការចូលរួម និងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី យុវជន ជនជាតិដើម និងក្រុមដែលត្រូវបានដាច់ចោល តាមរយៈ៖

- ការគាំទ្រដល់សិទ្ធិទទួលបានឱកាសប្រកបដោយសមធម៌ និងការការពារសិទ្ធិមនុស្ស។
- ការទទួលស្គាល់ការចូលរួមចំណែក និងសារៈសំខាន់របស់ស្ត្រី និងយុវជនដល់វិស័យ FAF ។
- ការទទួលស្គាល់តួនាទីស្នូលរបស់ FAF ក្នុងការលើកកម្ពស់គំរូអាជីវកម្មបរិយាបន្នដើម្បីធានាឱ្យមានសិទ្ធិទទួលបានការងារ និងសហគ្រិនភាព។
- ការបង្កើនសិទ្ធិទទួលបានដីធ្លី ធនធាន និងសេវាការអប់រំ ទីផ្សារ និងព័ត៌មាន។
- ការដោះស្រាយភាពងាយរងគ្រោះដែលមានការកើនឡើងដោយសារផលប៉ះពាល់នៃគ្រោះធម្មជាតិ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- ការធានាឱ្យមានការចូលរួមប្រកបដោយអត្ថន័យក្នុងការសម្រេចចិត្ត ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងភាពជាដៃគូ។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំសំណង់ផ្លូវច្បាប់ និងសិទ្ធិក្នុងការប្រមូលផ្តុំ។
- ផ្តល់សេវាពង្រីកវិញ្ញាចយេនឌ័រដល់កសិករខ្នាតតូច និងសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម (SMEs)។
- ទទួលស្គាល់តួនាទីគន្លឹះរបស់ស្ត្រីក្នុងសន្តិសុខស្បៀងរបស់គ្រួសារ និងសហគមន៍។
- សម្របសម្រួលភាពជាដៃគូ និងបណ្តាញក្នុងចំណោមអង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្រុមកសិករ ក្រុមជនជាតិដើម និងសហការណ៍ស្ត្រី។
- ធានាឱ្យមានសិទ្ធិទទួលបានធនធាន ឱកាសទីផ្សាររបស់យុវជន។

គោលការណ៍ណែនាំទី៤

គោរពសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី ជលផល និងព្រៃឈើ ព្រមទាំងសិទ្ធិទទួលបានទឹក តាមរយៈ៖

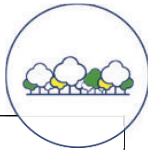
- ការគោរពអ្នកមានសិទ្ធិកាន់កាប់ស្របច្បាប់ និងសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើម និងសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការទទួលបានសេរីភាព ការយល់ព្រមជាមុននឹងមានការយល់ដឹង (FPIC) ។
- ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់សង្គមនៃសកម្មភាពវិនិយោគលើអ្នកមានសិទ្ធិកាន់កាប់ស្របច្បាប់ទាំងអស់។
- ការធ្វើសកម្មភាពយ៉ាងណាដើម្បីបញ្ចៀសការផ្លាស់ទីលំនៅដោយបង្ខំ និងការតាំងទីលំនៅឡើងវិញរបស់អ្នកមានសិទ្ធិកាន់កាប់ស្របច្បាប់ទាំងអស់។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- ពង្រឹងច្បាប់ និងគោលនយោបាយដីធ្លី និងប្រព័ន្ធដែលមានភាពត្រឹមត្រូវ និងមានតម្លាភាពសម្រាប់សិទ្ធិកាន់កាប់។
- សម្របសម្រួលការធ្វើបណ្តកម្មសិទ្ធិដីធ្លីជាសមូហភាព សហគមន៍ និងបុគ្គល។
- បង្កើនការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិកាន់កាប់ និងសមត្ថភាពចរចាក្នុងចំណោមសហគមន៍នានា។
- កសាងការយល់ដឹងអំពី និងការអនុលោមតាម VGGT²។
- កាត់បន្ថយឱ្យនៅតិចបំផុតនូវការតាំងលំនៅឡើងវិញដែលពុំអាចចៀសវាងបាន និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដែលពាក់ព័ន្ធ។

²VGGT សំដៅដល់គោលការណ៍ណែនាំស្តីត្រួតត្រាស្តីពីអភិបាលកិច្ចប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនៃសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី ជលផល និងព្រៃឈើក្នុងបរិបទស្តីពីសន្តិសុខស្បៀងថ្នាក់ជាតិ។

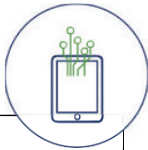
គោលការណ៍ណែនាំទី៥

រួមចំណែកដល់ការអភិរក្ស និងការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយចីរភាពនូវធនធានធម្មជាតិជាពិសេសព្រៃឈើ តាមរយៈ៖

- ការទប់ស្កាត់ ការកាត់បន្ថយជាអតិបរមា និងការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមកលើធនធានធម្មជាតិ។
- ការគាំទ្រដល់ទម្លាប់អនុវត្តន៍ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយចីរភាព។
- ការទទួលស្គាល់គុណតម្លៃសេដ្ឋកិច្ច សង្គមវប្បធម៌ និងអេកូឡូស៊ីរបស់ព្រៃឈើ។
- ការធ្វើឱ្យមានគុណភាពសេដ្ឋកិច្ច ការអភិរក្ស និងតម្រូវការរបស់សហគមន៍ និងជនជាតិដើម។
- ការគាំទ្រដល់ការផ្តល់ប្រកបរប្រកបដោយចីរភាព និងការបញ្ជាក់ផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមចំពោះផលិតផល FAF ។
- ការបង្កើនប្រសិទ្ធផលផលិតកម្ម និងការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយផលិតភាពនូវកាកសំណល់ និងអនុផលនានា។
- ការលើកទឹកចិត្តដល់ការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយចីរភាព។
- ការធានាឱ្យមានការធ្វើផែនការ ការគ្រប់គ្រងដែលមានភាពរឹងមាំ មានការចូលរួម និងអភិបាលកិច្ចនៃធនធានធម្មជាតិ។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- គាំទ្រដល់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។
- គ្រប់គ្រងទឹកប្រកបដោយសមធម៌ និងប្រសិទ្ធផល។
- ធានាឱ្យមានសិទ្ធិទទួលបានទឹកដែលស្របតាមកាតព្វកិច្ចស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស។
- បង្កើតផែនការជាតិស្តីពីព្រៃឈើដែលដោះស្រាយយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវបញ្ហានិយោគ។
- គាំទ្រដល់វិមជ្ឈការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ និងដំណើរការផ្ទេរអំណាច។
- ផ្តល់ការសម្របសម្រួល ការកំណត់ស្តង់ដារ ការធ្វើផែនការ និងការតាមដានអន្តរក្រសួង។
- លើកកម្ពស់ជីវភាពតាមជម្រើសផ្សេងៗនៅក្នុងតំបន់ព្រៃឈើ។

គោលការណ៍ណែនាំទី៦

គាំទ្រដល់បច្ចេកវិទ្យា និងទម្លាប់អនុវត្តន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងសមស្របចំពោះប្រព័ន្ធ FAF ដែលមានប្រសិទ្ធភាពផ្នែកធនធាន ប្រកបដោយផលិតភាព និងសុវត្ថិភាព តាមរយៈ៖

- ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D) និងសមត្ថភាពមនុស្ស ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះលើកតម្កើងទស្សនៈ “មន្ទីរពិសោធន៍ដល់មូលដ្ឋាន”។
- ការអនុវត្តគោលនយោបាយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា ពាណិជ្ជការបរិយកម្ម និងការចែកចាយ។
- ការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការសម្របសម្រួលក្នុងចំណោម AMS សម្រាប់ R&D។
- លើកកម្ពស់ការវិនិយោគរបស់វិស័យឯកជនលើនវានុវត្តតាមរយៈ PPPs ជាយុទ្ធសាស្ត្រ។
- គាំទ្រដល់គំរូអាជីវកម្មបរិយាបន្នដើម្បីលើកទឹកចិត្តការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា។
- ពង្រឹងវេទិកាពហុភាគីពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន នវានុវត្ត និងការចែករំលែកចំណេះដឹង។
- ការទទួលស្គាល់ និងគោរពចំណេះដឹងបែបប្រពៃណី និងសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលពាក់ព័ន្ធ។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- អភិវឌ្ឍជំនាញផ្នែកពាណិជ្ជការបរិយកម្មបច្ចេកវិទ្យា និង PPPs។
- បង្កើតប្រព័ន្ធនវានុវត្តដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGOs) វិស័យឯកជន និងកសិករខ្នាតតូច។
- ផ្តល់មូលនិធិលទ្ធកម្មដំបូងនៃបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច និង SMEs ។
- បង្កើតដំណើរការសម្រាប់ពិនិត្យ និងជ្រើសរើសការវិនិយោគដែលធានាដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាដែលមានចីរភាព។
- ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស ចំពោះសហគ្រាស និងដំណាំដាក់លាក់ដល់កសិករខ្នាតតូច។
- ភ្ជាប់គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវផ្នែកកសិកម្ម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា។
- បង្កើតបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់បច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និងការផ្ទេរចំណេះដឹង PPPs ។
- ផ្តល់ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ និងផ្លូវច្បាប់ដែលមានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

គោលការណ៍ណែនាំទី៧

បង្កើនភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គ្រោះធម្មជាតិ និងហេតុការណ៍នាំឱ្យគំរាមកំហែង ផ្សេងទៀត ទន្ទឹមនឹងនោះ រួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយ និងការបន្ស៊ាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈ៖

- ការទទួលស្គាល់សក្តានុពលរបស់ FAF ក្នុងការរួមចំណែកដល់ការបន្ស៊ាំ និងការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- ការបង្កើត ការសាកល្បង និងការបង្កើនវិធានការបន្ស៊ាំនឹងអាកាសធាតុ។
- លើកកម្ពស់ផលិតផលស្តីពីហានិភ័យសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច និង SMEs ចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគ្រោះមហន្តរាយ។
- គោរពចំណេះដឹង និងទម្លាប់អនុវត្តន៍ក្នុងស្រុក និងបែបប្រពៃណីទាក់ទងនឹងការបន្ស៊ាំនឹងអាកាសធាតុ។
- ដោះស្រាយភាពងាយរងគ្រោះនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ស្ត្រី យុវជន និងក្រុមដែលត្រូវបានដាច់ចោល។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- បង្កើនមូលនិធិសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ សេវាពង្រីក និងបច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- បង្កើតក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ និងផ្នែកច្បាប់សម្រាប់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមាននាវានុវត្ត ទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ។
- កំណត់វិធានការដែលដោះស្រាយតំបន់សកម្មភាពអាកាសធាតុជាក់លាក់ក្នុងបរិបទនៃគម្រោងវិនិយោគ។

គោលការណ៍ណែនាំទី៨

គោរពនីតិវិធី និងបញ្ចូលចន្លោះសម្តែង ដំណើរការអភិបាលកិច្ច និងយន្តការនៃបណ្តឹងសារទុក្ខប្រកបដោយបរិយាបន្ន និងមានតម្លាភាពតាមរយៈ៖

- ការគោរពតាមច្បាប់ជាតិទាំងនៅលើលិខិតស្នាម និងស្មារតី។
- ការចៀសវាងពីការអនុវត្តបែបពុករលួយ និងការស្លូតប៉ាន់។
- ការចែករំលែកបែបបុរេសកម្ម និងប្រកបដោយបរិយាបន្ននូវព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគ។
- ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិទទួលបានសន្ទានកម្ម បណ្តឹងសារទុក្ខ និងយន្តការដំណោះស្រាយវិវាទ។
- ការដោះស្រាយបញ្ហាដើម្បីឱ្យមានចលនាទ្រព្យ។ ផ្តល់ប្រឹក្សាយ៉ាងមានអត្ថន័យ និងយ៉ាងសកម្មដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម សេរីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានការយល់ដឹង។
- លើកកម្ពស់បរិស្ថានគោលនយោបាយ និងច្បាប់ប្រកបដោយតម្លាភាព ប្រទាក់ក្រឡា និងមានសង្គតិភាព។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការលាតត្រដាងយ៉ាងទៀងទាត់នូវព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធត្រឹមត្រូវ ទាន់ពេលវេលា និងអាចចូលប្រើបាន។
- ពង្រឹងសិទ្ធិទទួលបានរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមនូវសេវាផ្នែកច្បាប់មិនគិតតម្រៃ និងជំនួយផ្នែកច្បាប់។
- ពិនិត្យការប្រឹក្សាយោបល់ ការចេច និងសំណងចំពោះបណ្តឹងសារទុក្ខ។
- ធានាឱ្យមានសិទ្ធិទទួលបានដំណោះស្រាយផ្នែកតុលាការ និងផ្នែកផ្សេងទៀតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងអាចទទួលយកបាន។
- ធ្វើឱ្យមានការចូលរួមប្រកបដោយអត្ថន័យរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការធ្វើគោលនយោបាយវិនិយោគ។
- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការសម្របសម្រួល និងប្រាស្រ័យទាក់ទងនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលទាំងមូល។
- លើកកម្ពស់សិទ្ធិទទួលបានស្មើគ្នានូវព័ត៌មានសេវា គ្រឿងលើកទឹកចិត្ត និងធនធាន។
- ធានាឱ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ និងបញ្ញត្តិធានាដោយមិនមានការរើសអើង។

គោលការណ៍ណែនាំទី ៩

វាយតម្លៃ និងដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃការវិនិយោគ FAF ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ និងជំរុញគុណនេយ្យភាពតាមរយៈ៖

- ការតម្រូវឱ្យមានការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ដោយមានភាពឯករាជ្យ និងតម្លាភាព។
- ការកំណត់ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន និងសូចនាករសម្រាប់តាមដាន និងវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ប្រកបដោយបរិយាបន្ន។
- ការពិនិត្យមើលការវិនិយោគនានាដើម្បីឱ្យស្របតាមអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍ និងតម្រូវការរបស់សហគមន៍។
- ការកំណត់វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន។
- ការធានាថាការវាយតម្លៃមាន និងអាចរកបានជាសាធារណៈ។
- ការវាយតម្លៃការផ្លាស់ប្តូរ និងការផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលទៅភាគីពាក់ព័ន្ធ ឱ្យបានទៀងទាត់។
- ការអនុវត្តដំណោះស្រាយ និង/ឬសំណងដែលមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- ពង្រឹងការអនុវត្តនៃបទប្បញ្ញត្តិវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់។
- បញ្ចូលលទ្ធផលវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ទៅក្នុងផែនការគ្រប់គ្រង។
- តាមដាន និងពិនិត្យឡើងវិញនូវផលប៉ះពាល់ឱ្យបានទៀងទាត់ ហើយទន្ទឹមនឹងនេះដែរ បញ្ចូលភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងដំណើរការនេះ។
- ផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលនៃសកម្មភាពតាមដាន ជាសាធារណៈ។
- អនុម័តដំណើរការពិនិត្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផលសម្រាប់វិនិយោគិនខ្នាតធំ។

គោលការណ៍ណែនាំទី១០

ពង្រឹងអភិក្រមក្នុងតំបន់ចំពោះការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើ FAF នៅក្នុងអាស៊ានតាមរយៈ៖

- ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មនូវស្តង់ដារ បទប្បញ្ញត្តិ និងអភិក្រមនានាហើយទន្ទឹមនឹងនេះ អនុញ្ញាតឱ្យមានភាពបត់បែនផងដែរ។
- ការជំរុញ ការប្រឡងប្រណាំងដល់កម្រិតកំពូលតាមរយៈការផ្តល់គ្រឿងលើកទឹកចិត្តទៅលើការអនុវត្តអាជីវកម្មប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ។
- ការចូលរួមសហការលើការកសាងសមត្ថភាព និងបណ្តុញចែកវិស័យពាក់ព័ន្ធនានា និងលើកកម្ពស់ស្តង់ដារក្នុងតំបន់។

ដើម្បីសម្រេចគោលការណ៍នេះ សូមពិចារណា៖

- អភិវឌ្ឍអភិក្រមរួមចំពោះការជំរុញ និងការសម្របសម្រួលការវិនិយោគរបស់ FAF។
- ជំរុញជំនួយក្នុងតំបន់ ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងការកសាងសមត្ថភាព។
- អនុម័តនូវការអនុវត្ត និងស្តង់ដារអន្តរជាតិល្អៗនៅថ្នាក់តំបន់។
- ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីរវាងប្រទេសកំណើត និងម្ចាស់ផ្ទះ ដើម្បីតាមដានការវិនិយោគរួមគ្នា។

តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ

មានតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវសំខាន់ៗសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់ FAF ជាពិសេសកសិពាណិជ្ជកម្ម និងវិនិយោគិនខ្នាតធំ ហើយក៏មានសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច សហគមន៍ សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម សហគមន៍ សង្គមស៊ីវិល និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ផងដែរ។

ធានាថាការវិនិយោគនានាគាំទ្រដល់ភាពអាចរកបាន និងភាពចម្រុះគ្នានៃចំណីអាហារក្នុងតំបន់តាមរយៈ៖

- ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់របស់គម្រោងលើសន្តិសុខស្បៀងក្នុងតំបន់ និងការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់មិនល្អ។
- ការដោះស្រាយសន្តិសុខស្បៀងក្នុងពេលពិគ្រោះយោបល់សហគមន៍។
- ការផ្តល់ការងារសមរម្យ មានស្ថិរភាព និងមានប្រាក់កម្រៃខ្ពស់ និងការបង់ថ្លៃសមរម្យ។

ចូលរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយ បរិយាបន្ន សមធម៌ និងចីរភាពតាមរយៈ៖

- ការជួយដល់អាជីវកម្មក្នុងស្រុកឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដារ និងគុណភាពខ្ពស់ជាងមុន។
- ការបណ្តុះបណ្តាលសហគ្រិនភាពក្នុងស្រុក។
- ការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃការកំណត់តម្លៃ និងការធ្វើទីផ្សារ ទៅលើកសិករខ្នាតតូច។

គាំទ្រការដាក់បញ្ចូលស្ត្រីទៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ការងារប្រកបដោយអត្ថន័យ និងការផ្តល់អំណាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រីតាមរយៈ៖

- ការជំរុញដោយសកម្មនូវការចូលរួមរបស់ស្ត្រី។
- ការកសាងខ្សែបណ្តាញទេពកោសល្យចម្រុះនៅគ្រប់កម្រិត។
- ការអនុម័តគោលនយោបាយ និងការបណ្តុះបណ្តាលប្រឆាំងនឹងការរើសអើង និងការយាយី។

ជួយយុវជនក្នុងការអភិវឌ្ឍជំនាញដែលត្រូវការ ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងវិស័យ FAF

ដូចជា តាមរយៈ៖

- ការផ្តល់ជូននូវការបណ្តុះបណ្តាល កម្មសិក្សា ការណែនាំ អាហារូបករណ៍ និងប្រាក់កម្ចី។
- ការកំណត់យុវជនជាគោលដៅសម្រាប់ចូលរួមក្នុង កម្មវិធីធ្វើកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា។
- ការគាំទ្រសហគ្រិនភាពរបស់យុវជន។
- ការធ្វើជាដៃគូជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល (CSOs) ដែលគាំទ្រដល់ការផ្តល់អំណាចដល់យុវជន។

គោរពសិទ្ធិរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការកាន់កាប់ ដីធ្លី ផលផល និងព្រៃឈើតាមរយៈ៖

- ការទទួលស្គាល់ និងការស្រាវជ្រាវបរិបទក្នុងស្រុក និងប្រព័ន្ធសិទ្ធិកាន់កាប់។
- ការចរចាដោយផ្ទាល់ជាមួយអ្នកមានសិទ្ធិកាន់កាប់ ស្របច្បាប់។
- ការបង្ការការផ្លាស់ទីលំនៅ និងការតាំងទីលំនៅថ្មី។
- ការធានាថាការតាំងទីលំនៅថ្មី ធ្វើតាមទម្លាប់អនុវត្តន៍ អន្តរជាតិល្អៗ ប្រសិនបើការតាំងទីលំនៅថ្មីជាអ្វីដែល មិនអាចចៀសវាងបាន។
- ការធានាឱ្យមានការយល់ព្រមដោយសកម្ម ដោយ សេរី មានប្រសិទ្ធភាព និងប្រកបដោយអត្ថន័យ របស់ សហគមន៍ក្នុងការសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងធនធាន ទាំងនេះ។
- ការពិនិត្យឡើងវិញនូវនីតិវិធីនានាសម្រាប់ដីដែល “បានរៀបចំរួច” ដើម្បីធានានូវការអនុវត្តតាមស្តង់ដារ អន្តរជាតិ។

គោរពសិទ្ធិទទួលបានទឹករបស់សហគមន៍ មូលដ្ឋានតាមរយៈ៖

- ការសង្កត់ធ្ងន់លើផលប៉ះពាល់ដែលអាចមាន លើសិទ្ធិ ទទួលបាន និងគុណភាពរបស់ទឹក នៅក្នុងការពិគ្រោះ រយោបល់ប្រកបដោយបរិយាបន្ន។
- ការប្រើប្រាស់ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង សង្គម និងផែនការគ្រប់គ្រង។
- ការធានាបាននូវផលវិជ្ជមានសរុបប្រកបដោយចីរភាព លើសិទ្ធិទទួលបានទឹកក្នុងសហគមន៍។

គាំទ្រការបង្កើតឡើង និងផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា និង ទម្លាប់អនុវត្តន៍ប្រកបដោយចីរភាពតាមរយៈ៖

- ការទទួលស្គាល់ឧបសគ្គចំពោះបច្ចេកវិទ្យាដែលបាន ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង និងជួយដល់កសិករខ្នាតតូច សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម ក្នុងការជម្នះឧបសគ្គ ទាំងនោះ។
- ការធានាបាននូវដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយបរិយាបន្ន។ ការ វិនិយោគលើការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសក្រោយពេលលក់ ឱ្យបានរឹងមាំ និងកម្មវិធីគ្រប់គ្រងផលិតផល។
- ការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកផលិតក្នុងស្រុកឱ្យបង្ហាញ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា។
- ការផ្តល់សេវាកម្មដើម្បីគាំទ្រដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេក វិទ្យា ដូចជាការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងការគាំទ្រផ្នែក បច្ចេកវិទ្យា។
- ការវិនិយោគលើសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ មូលដ្ឋាន។

ដើរតួនាទីក្នុងការបង្កើនភាពធន់ ការកាត់បន្ថយ និងការបន្តវិនិយោគទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ និងហេតុការណ៍នាំឱ្យ ឥក់ស្លុតផ្សេងទៀត ដូចជា តាមរយៈ៖

- ការគាំទ្រការស្រាវជ្រាវរួមទាំងការចូលរួមក្នុង PPP។
- ការប្រើប្រាស់បណ្តាញអាជីវកម្មដើម្បីជួយបង្កើនទម្លាប់ អនុវត្តន៍ល្អបំផុតទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ។
- ការគាំទ្រដល់ការប្រើប្រាស់របស់សហគមន៍នូវទម្លាប់ អនុវត្តន៍នៃការបន្តវិនិយោគទៅនឹង និងការកាត់បន្ថយបែបឆ្លាតវៃ ពាក់ព័ន្ធនឹងអាកាសធាតុ។
- ការចៀសវាងការអនុវត្តអាជីវកម្មដែលធ្វើឱ្យការប្រែប្រួល អាកាសធាតុមានលក្ខណៈកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង។

ជំរុញការចូលរួមរបស់សហគមន៍ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងគណនេយ្យភាពតាមរយៈ៖

- ការស្វែងយល់ពីបរិបទសហគមន៍មូលដ្ឋាន ប្រជាសាស្ត្រ និងថាមភាពនៃអំណាច។
- ការបង្កើតការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងទំនុកចិត្តជាមួយនឹងសហគមន៍។

- ការលាតត្រដាងរាល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយយ៉ាងសកម្មតាមវិធីមួយដែលអាចយល់បាន។
- ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកឱ្យដោះស្រាយជាមួយសមាជិកសហគមន៍ដោយការគោរព និងប្រកបដោយការយល់ដឹង។
- ការរៀបចំយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខបែបពិគ្រោះយោបល់ ជាសាធារណៈ និងមានតម្លាភាព។

វាយតម្លៃ ដោះស្រាយ និងតាមដានផលប៉ះពាល់នៃ

គម្រោងវិនិយោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈ៖

- ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ទៅលើបរិស្ថាន និងសង្គម ហើយបញ្ចូលការពិចារណាទាំងនេះទៅក្នុងការរៀបចំគម្រោង។
- ការតាមដានការអនុវត្តផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមជាប្រចាំ។
- ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រង និងបច្ចេកវិទ្យាក្នុងការតាមដាន និងកត់ត្រាផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ។
- ការតាមដាន និងការកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ ការអវបូស និងផលប៉ះពាល់សុខភាពដល់កម្មករ។
- ការប្រើប្រាស់អង្គការវិញ្ញាបនកម្មឯករាជ្យ ដើម្បីពិនិត្យមើលអនុលោមភាពតាមទម្លាប់អនុវត្តន៍ល្អបំផុត។

**ចូលរួមចំណែកក្នុងការពង្រឹងអភិក្រមក្នុងតំបន់
ចំពោះការវិនិយោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើ
FAF នៅក្នុងអាស៊ាន ដូចជាតាមរយៈ៖**

- ការចូលរួមជាមួយអង្គការ FAF ក្នុងតំបន់ និងនៅទូទាំងពិភពលោក។
- ការវាយតម្លៃ និងការកាត់បន្ថយ កត្តាខាងក្រៅឆ្លងដែនអវិជ្ជមាន ដែលកើតឡើងពីគម្រោង។

កសិករខ្នាតតូច និងសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម អាចជួយគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំ តាមរយៈ៖

- ការចូលរួមក្នុងឱកាសសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យា និងការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង។
- ការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍអាជីវកម្ម និងការបណ្តុះបណ្តាលនានា។
- ការធានាឱ្យមានសហគមន៍អ្នកផលិត និងបណ្តាញសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលមានភាពរឹងមាំ និងបរិយាបន្ន។
- ការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់វិនិយោគិនធំៗ ឱ្យបានដល់កម្រិតខ្ពស់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅរួច។

សហគមន៍អាចជួយគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំតាមរយៈ៖

- ការប្រើប្រាស់អង្គការតំណាងដែលមានបរិយាបន្នដើម្បីចូលរួមជាមួយវិនិយោគិន និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិ។
- ការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយវិនិយោគិនអំពីរបៀបអនុវត្តទំនាក់ទំនងនេះ។
- ការរៀបចំវេទិកាសហគមន៍ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងចែករំលែកព័ត៌មាន។
- ការចូលរួមរុករានបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ និងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព។
- ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ និងការតាមដានតាមសហគមន៍។
- ការចែករំលែកចំណេះដឹងក្នុងស្រុក និងទម្លាប់អនុវត្តន៍បែបប្រពៃណីក្នុងការបន្តនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ក្រុមសង្គមស៊ីវិលអាចជួយគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំតាមរយៈ៖

- ការឆ្លុះបញ្ចាំង និងការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំនៅក្នុងចរន្តការងារ និងកម្មវិធីរបស់ពួកគេ។

- ការជួយរដ្ឋក្នុងការអនុវត្តទិដ្ឋភាពនានានៃគោលការណ៍ណែនាំ។
- ការធ្វើជាដៃគូជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត “ដាក់ស្តែង” នៃគោលការណ៍ណែនាំ។
- ការប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំក្នុងការធ្វើយុទ្ធនាការអប់រំ និងសកម្មភាពតស៊ូមតិ។
- ការគាំទ្រសហគមន៍តាមរយៈកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព។

តួអង្គក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុអាចជួយគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំតាមរយៈ៖

- ការអភិវឌ្ឍការធានារ៉ាប់រងទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ និងផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច។
- ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតដើម្បីបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុ។
- ការផ្តល់មូលនិធិដល់ការវិនិយោគដែលអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំនៃគោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះ។

រដ្ឋកំណើតរបស់វិនិយោគិន AMS អាចជួយគាំទ្រដល់គោលការណ៍ណែនាំតាមរយៈ៖

- ការគោរពសិទ្ធិប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះក្នុងការទទួលបានចំណីអាហារនៅពេលធ្វើការវិនិយោគដើម្បីនាំចេញចំណីអាហារត្រឡប់ទៅប្រទេសកំណើតវិញ។
- ការកសាងភាពជាដៃគូដើម្បីជំរុញការវិនិយោគប្រកបដោយចីរភាព។
- ការផ្តល់នូវគ្រឿងលើកទឹកចិត្តសមស្រប និងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគប្រកបដោយចីរភាព។
- ការសម្របសម្រួលជាមួយនឹងរដ្ឋម្ចាស់ផ្ទះដើម្បីអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគ។
- ការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់វិនិយោគិនខាងក្រៅ។

